Oppland Sau og Geit

Referat frå styremøte, 17/06 2020, kl. 10.00 – 16.00 på Innovasjonssenteret i Ringebu

Desse møtte: Knut Evensen, Ola Hareland, Jonny Mathisen, Eirik Kolbjørnshus og Pål Kjorstad. Gro Arneng og Frode Rudland hadde meldt forfall og Marte Stine Skålenget og Anne Terningen kunne heller ikkje møte som vararepresentantar.

I utgangspunktet var styra i Ringebu Sau og Geit og Fåvang Sau og Geit bedd inn for å orientera frå laga i Ringebu kommune, men både grunna møteflytting og beiteslepp kom ingen. Knut Evensen tok derfor ein gjennomgang. Ringebu er ein stor kommune i areal, og omlag halvparten av arealet er allmenning. Ringebu har hatt eit stabilt sauetal på omlag 9000 vinterfôra søyer i mange år. På austsida har kommunen Ramshytta og Vekkom Beitelag i Ringebu og Brekkom Beitelag og Fåvang Gjeterlag i Fåvang. På vestsida har dei felles beitelag med same namn – Vestsida Beitelag. Austsida i Ringebu er kjent som ein av innfallsvegane for både ulv og bjørn, og har tross beiteprioritert område hatt ei utfordring med jerv. På vestsida har tapa auka med gaupe som skadevoldar, men jerv er observert på kamera her òg. Det er flinke folk på skadefellingslaget, og samarbeidet mellom skadefellingslaga i Øyer og på Fron er godt. Ringebu Sau og Geit og Fåvang Sau og Geit fekk kr. 3.750,- i kulturmidlar frå Ringebu kommune siste året, noko som sjølvsagt laga ser som ei verdsetting.

Sak 44/2020: Referatsaker

- Referat frå telefonstyremøte 05.05.2020 vart gjennomgått og godkjent
- Møte med fylkesleiarar og styret/adm. i NSG, Knut orienterte: Utgangspunktet var eit brev styret vedtok skulle sendast til NSG på førre styremøte med denne ordlyden:

Til:

Lars Erik Wallin
Urda Blichfeldt
Kjell Erik Berntsen

Oppland Sau og Geit har drøftet følgende sak både i forkant og under gårsdagens styremøte. Vi oversender denne til administrasjon og styreleder i NSG i håp om at vi sammen kan bli klokere på dette med marked.

Nå ligger tallene fra produksjonsøknadene våre klare. Dette viser en økning på 13.400 søyer på landet. Dette gir et estimat på ca. 400 tonn mere lammekjøtt i 2020. I tillegg kommer nedgangen av lammekjøtt levert i 2019 fordi det ble satt på flere påsettlam. Akkurat nå ser vi i OSG små utsikter til å få opp lammeprisen til høsten. Derfor synes vi i OSG at et aktivt NSG opp mot markedet blir bare viktigere og viktigere. Det har vært frysefradrag på kjøttet som ligger på reguleringslager på kr 9,- pr. kg fra januar og det er tatt ut snaue 1000 tonn. Dette forteller oss at «alle» aktører har lam på sine private lager noe som også Totalmarked har en indikasjon på.

Vi ønsker å utfordre NSG på å være mer aktive ut mot slakteriene. Dette er det nærmeste leddet vi kan få oversikt. Slakteriene kan forhåpentligvis presse på for å få kjøttet ut i butikk.

- *Unnskyld, men vi blir «lei» av at kjedene kjøper og tømmer visse lager for å åpne for import slik at nordmenn skal kjøpe billig mat. Vi bruker ca. 11% av inntektene våre på*

Postadresse:
Oppland Sau og Geit
v/Pål Kjorstad, Moarusta 13
2647 Sør-Fron

Telefon:
99034406
E-post:
pkjorstad@outlook.com

Bankkonto:
2095.19.84249
Heimeside:
http://www.nsg.no/Oppland/

mat, men det ser ut som pris er viktigere enn kvalitet og produksjonssted. Pga. høye kostnader i Norge blir også norsk mat dyrere enn utenlandsk, og kanskje dette er tiden for å senke importen og kanskje betale for det som vi har i eget land?

Vi ønsker at NSG kan ta denne undersøkelsen, og med det:

1. *NSG viser at de følger med og er interessert i et best mulig salg av varene våre*
2. *NSG må på kartet som en «tung» landbruksorganisasjon. Etter medlemstallet å dømme er det noen som har sagt til meg at NSG er den 3. største landbruksorganisasjonen og da må vi bruke den makta politisk. Vi må knytte kontakter mot politikken der jeg personlig mener det ikke bør åpnes for noe import annet enn avtale import før alle de «tre» (gris, storfe og lam/sau) reguleringslagrene er tomme.*
3. *Ved at vi knytter kontakt direkte med alle slakteri som er «bondenært» kan vi også kanskje knytte kontakter videre opp mot kjedene.*
4. *Nortura får ofte denne jobben, men alle sauebønder lider av et stort reguleringslager pga. høy omsetningsavgift som finansierer reguleringslageret. Derfor er NSG den paraplyen som bør ha kontakt med alle slakterieorganisasjoner. NSG er de som kan presse på uten å ta hensyn til andre kjøttslag eller har egeninteresse av salgsproduktene.*

Vi mener dette er en perfekt jobb for vår kommunikasjonsrådgiver Urda Blichfeldt. Og følgende spørsmål bør stilles til alle slakteri. Dette er spørsmål som ikke har noe med økonomi å gjøre, og som ellers er bør være greie å svare på.
Her er spørsmålene:

- *Har deres slakteri solgt mer sau/lam i 2019 enn 2018? Vi blir glade om dere oppgir % økning eller nedgang?*
- *Hva er grunn til at dere solgte mer eller mindre?*
- *Hvordan ser dere på markedet for sau/lam. Er det større potensial i markedet enn det vi selger i dag og hvordan kan en utnytte det?*
- *Hva kan NSG som organisasjon gjøre for at dere skal selge mer sau/lam?*
- *Godkjenner dere at vi lager en fagartikkel om svarene deres i medlemsbladet Sau og Geit?*

Om de som skal sende ut spørreundersøkelsen har andre spørsmål de synes er relevante for å få en best mulig artikkel til sauefolket er det bare å fylle på.
Dette bør og være spørsmål slakteriene bør få hvert år for å vise at vi følger med dem og spiller på lag med dem i form av at vi ønsker et høyest mulig salg.

På vegne av styret i OSG, Knut Evensen

Dette brevet sammen med et Facebook-innlegg og innlegg i Nationen førte til meire diskusjon, og Facebook-gruppa som fylkesleiarane NSG hadde starta kalla derfor inn til eit uformelt «Teamsmøte» der både administrasjonen og styret i NSG òg møtte, der Knut som initiativtakar skreiv referatet:

Temas møte for fylkesledere i NSG, onsdag 3. juni 2020

Fylkesleder i Sogn og Fjordane, Ragnhild Sæle ønsket velkommen til møte. Takk til Urda som har hjulpet oss å få møtet i stand.
Ragnhild presenterte agendaen for møte og foreslo at hver og en fylkesleder fortalte kort om situasjonen i sitt fylke, andre ting aktuelle ting. Enighet blant møtedeltakerne:

Finnmark v/Bjørn Tore Søfting:

- *Venter på våren og sommeren*
- *Opptatt av lam på reguleringslager*

Troms:

- *Ikke møtt*

Nordland v/Anne Kari Snefjellå:

- *Sen vår, mye snø og mye sau står fortsatt inne i fjøsene, tærer på både bonde og sau*
- *Rovviltproblemer, som jerv og hiuttak og ellers nok av både bjørn, gaupe og kongeørn*
- *Positivt med møte som dette her, gjerne flere slike møter*
- *Viktig med dialog i markedet, tenk norsk, vi er en bærekraftig produksjon og bør være en attraktiv produsent i markedet*
- *Viktig å stå sammen*

Nord-Trøndelag:

- *Ikke møtt*

Sør-Trøndelag v/Gunnar Singsaas

- *Som mange andre er vi opptatt av rovdyr og snø, sen vår med de utfordringer det medfører*
- *Godt initiativ med slik type møte*
- *Personlig veldig opptatt av markedet, så ser fram til møte og ønsker en god dialog alle aktører mellom*

Møre og Romsdal v/Ronald Cato Slemmen

- *Positivt med møte*
- *Ser med bekymring på markedet*

Hordaland v/Reidar Kallestad:

- *Bekymret for mye lammekjøtt på lager*
- *Hva gjør vi? a) selge mer b) dra ned produksjonen?*
- *Innrette seg etter markedet*

Rogaland v/Kjell Åge Torsen:

- *Slåtten ferdig*
- *Første lammene er gått til slakt*
- *Reguleringslager av lam bekymrer*
- *Har pratet med slakteriene i Rogaland; de bruker sau ut i markedet i disse tider da det er billig vare og god tilgang. Ergo lam på reguleringslager blir liggende til fordel for billig sau i markedet*

- *Synes også at P- lam er alt for godt betalt*

<u>Aust-Agder v/Kåre Blålid:</u>

- *Sauen ute, men venter på at utmarksbeite skal bli klart ift. vær og vind*
- *Marked og økonomi er alvorlig*
- *Mener at kjedene styrer og er sterkt medskyldige med sviktende salg*
- *Viktig med dialog med kjedene, og ikke minst må det til markedsføring av våre produkter, og det trenger vi hjelp til fra andre*

<u>Telemark:</u>

- *Ikke møtt*

<u>Vestfold v/Lars Bjarne Linneflaatten</u>

- *Småfeholdet er ryggraden i norsk landbruk, 54 % av alle bruke har småfe, 39 % er småfebønder. Av de over 14 000 brukene med sau er det kun 424 stk som har det som hovednæring*
- *Forbruket av sau og lam har gått ned 1,2 kg fra 2008*
- *I følge Agrianalyse, som mange av tallene er hentet fra, så sier en undersøkelse fra noen år tilbake at mange har sau for å holde arealet i hevd*
- *I forhold til dagens problemstilling så har Vestfold Sau og Geit spilt inn forslag til årsmøte i NSG om utvalg i både marked og økonomi. Årsmøte har et ansvar*

<u>Buskerud v/Gerd Jorde:</u>

- *Bra med møte på Teams*
- *Fortsatt noen utfordringer med salting i Nordfjella og CWD*
- *Lam på lager, men lite i butikk. Hvorfor?*
- *Ellers er det rovdyr og marked som opptar medlemmene*

<u>Oppland v/Knut Evensen</u>

- *Sommeren endelig kommet*
- *Tatt ut 2 ulver så langt i OSG sitt område, mye ulv på vandring*
- *Ser med bekymring og irritasjon på manglende markedsføring av lam*
- *Lite i butikk, vanskelig å få tak i*
- *Positivt med Teams møte, felles utfordringer med markedet og alle må bidra*

<u>Hedmark v/Per-Joar Nesthun</u>

- *Første sauen på utmarkbeite i sør, senere i nord*
- *Ulven har alt forsynt seg av lam på beite*
- *Tror det er hard konkurranse i markedet med hvitt kjøtt*
- *Positivt med bedre pris på sau, og da «god sau»*
- *Salg av våre produkter er felles ansvar, så bra med et slikt møte*

<u>Østfold v/Arild Johansen</u>

- *Dyra er på beite*
- *Problem med løshund*
- *Bekymret for markedet*

Akershus:

- *Ikke møtt*

Sogn og Fjordane v/Ragnhild Sæle:

- *Mye snø, sein vår med varierende vær. Sauen ut ene den dagen, inn dagen etterpå da det er snøvær*
- *Frustrasjon med markedet, lite i butikk, hvorfor?*

Takk til alle fylkeslagene for god informasjon og beskrivelse av hverdagsproblemene. Vest-Agder hadde meldt forfall til opplysning.
Ragnhild ga deretter ordet til Knut som orienterte om bakgrunnen for møtet. Knut orienterte med korrespondanse mellom flere fylkesledere etter at leserinnlegget i Nationen som Knut skrev kom på trykk. Alle føler vi et ansvar, alle vil vi hjelpe og alle vil vi NSG sitt beste og markere oss som småfeholderens sin organisasjon. Om ikke vi i NSG tar tak i dette, hvem skal da gjøre det? Viktig at vi er synlige ute blant medlemmene om dette, og at den enkelte medlem vet at vi gjør noe. Skal vi være som Bondelaget sier; spis norsk, spis sesong og spis opp. Burde vi heller si; spis norsk og spis opp?
Knut hadde da tatt kontakt pr. mail med styret og administrasjon om et ønske om å arrangere et uformelt teams møte med marked som tema. Knut hadde også pratet med Kjell Erik på telefon i etterkant av at møtet var annonsert. Presiserer igjen at det på ingen måte er noe form for mistillit mot hverken det ene eller andre, men at det er et ansvar vi føler som ledere i våre fylkeslag. Knut hadde også pratet med Ragnhild om gjennomføring av møtet og med spørsmål om hun med sin erfaring kunne lede møtet.

Ragnhild ga deretter ordet fritt og at de som ønsket ordet ga beskjed:
Ronald:

- *Selv om det annonserer med kampanjer og reklame så er det problemer med å finne lam i butikk*
- *Lite i butikk, eks ved grilling på skoleavslutning skulle det grilles fåreburger måtte 11 butikker besøkes før de fikk tak i nok. Gode tilbakemeldinger fra elevene om at dette var bra.*
- *Må få til en dialog/kontakt med både kjeder, butikk og slakterier. Varene må ut i butikk. Blir provosert av å ikke finne varer av lam i butikkene rundt om*

Kåre:

- *Støtter Ronald i hans meninger og synspunkter*
- *Markedet er der, men finner allikevel ikke vare i butikk*
- *Må få til stabil varestrøm ut i butikk*
- *Oppfordrer Kjell Erik og Lars Erik å møte Bondelaget for å se på problemet og å finne løsninger sammen*
- *Nå er det alvor, og det er stor frustrasjon blant medlemmene i lokal og fylkeslag*
- *Handling nå!*

Lars Bjarne:

- *Henviste til Agrianalyse sine undersøkelser. Blant alle medlemmene er det stor variasjon på den enkelt bruker. «Alle» har sau av ulike grunner*

- *Sauen har lite kjøttvekt i markedet, dessverre*
- *Produkter som kebab etterspørres, men ses lite av i markedet*
- *Er prisen ut fra butikk til kunde for høy? Sau og lam er ofte 100,- dyrere enn for eksempel svin på mange produkter*

Kjell Arne:

- *I Rogaland er det 3 slakterier; Prima, Fatland og Nortura. De sier; gå i samarbeid med kjedene, lam må markedsføres*
- *Dyrt? Ja, men sau er billig og selges dyrt*
- *Bondelaget må være med å presse på og informere*
- *Sauen blir ofte oppfattet som tilleggsnæring, vi må opp og fram*
- *Viktig å stå sammen enten du leverer privat eller samvirke*
- *Like før pinse sjekket jeg selv ut 22 butikker. Lite lam å se, kjedene sier de vil ha mer*

Gerd:

- *Hvordan få vare ut i butikk? Reklame og markedsføring er vel og bra, men da må det være å finne i butikken*

Ragnhild:

- *Prate med kjedene; hvorfor er det ikke lam i butikk?*

Reidar:

- *Lammekjøtt er dyrt sammenlignet med andre dyreslag*
- *Har sau og lam «sauesmak»?*
- *Vi blir feilaktig fremstilt som klimaverstinger*
- *Viktig å kjenne forskjellen mellom reguleringslager og industrilager*
- *Spør vi nok etter lam i butikk?*
- *Koronaen skulle gi økt salg, men ikke for vår del. Frustrerende*
- *Profilere sau og lam, norsk matproduksjon, natur og landskap*

Lars Bjarne:

- *Dyrt; kjedene ganger prisen med 1,6 til 2*
- *Hvorfor er fårefilet dyrt?*
- *Smak av lam er spesielt for mange*

Knut:

- *Viktig med mest mulig jevn varestrøm av sau og lam i butikk utenom. Kunden må bli vant med at varene er der*

Kjell Arne:

- *Følge lammet fra slakteri til butikk. Hvor er bremsen. Må vi begynne på scratch?*

Torill Undheim NSG styret:

- *Opplyse butikkene om hva vi har av produkt*
- *Oppskrift ute hos forbruker*
- *Mange «mener» det smaker sau»*

Ragnhild:

- *Det med smak sitter i hodet. Når folk spiser sau og lam så er responsen god*
- *Dele ut smaksprøver i butikk og andre plasser*

Gunnar:

- *Enig med Ragnhild med smaksprøver. Det må satses på slik det var før med smaksprøver i butikk*
- *Forlenge sesongen gjennom året. Lam skal spises hele året*
- *Vi har et stort marked i det muslimske miljøet. Halalslakting er ikke «farlig»*

Kåre:

- *Markedet er der, men vi strever med å komme med i det gode selskap*
- *Årsmøtet i NSG 2020 sa vi skulle prioritere markedet og synlighet*
- *Markedet er hovedutfordringen nå, og det må man ta tak i*

Per-Joar:

- *Eksporten av sau til Oman som Nortura gjennomførte ga gode tilbakemeldinger på kvalitet*
- *PR og markedsføring er viktig*
- *Markeder er viktig, men i Hedmark er rovdyr prioritert med alle de utfordringer de gir*

Arild:

- *Utenom fårikålsesongen er sau og lam stemoderlig behandlet*

Anne Kari:

- *Utfordrende sesong med korona, stengte hoteller mm. Har vi et marked?*
- *Hvorfor kommer vi inn i kjeder og butikker?*

Gerd:

- *I grillsesongen som nå må vi få varer ut i butikk*

Ragnhild:

- *Hvordan skal vi få varer ut i butikk?*
- *Deprimerende med fulle lager*
- *Styret i bør ta tak dette nå*

Lars Bjarne:

- *Halal er billigere i Sverige, handelslekkasje*
- *Hva skal vi be styret gjøre?*

Ragnhild:

- *Styret må prate med slakteriene, styret sin jobb*

Lars Bjarne:

- *Salgsavdelingen og slakteriene må bli med*
- *Be styret ta tak, kan vi det?*

Ragnhild:

- *Vi kan be styret ta tak i det*

Knut:

- *Må vi eller bør vi evaluerer hva vi har gjort?*
- *Strategi videre?*

Ragnhild:

- *Mange ulike årsaker til overproduksjon i markedet, bla økt slaktetilskudd/kvalitets tilskudd og Innovasjon Norge ga kun tilskudd til større prosjekt*

Lars Bjarne:

- *Kjenner til at det før ble tatt ut for eksempel ribbe på grisen på gris på reguleringslager*
- *Kjenner også til at det har vært utfordrende å ta ut hele og halve dyr fra reguleringslager*

Pål S. Kjorstad, NSG styret:

- *Markedet opptar våre medlemmer. Selv erfart etter innlegg på FB om dette her i vinter*
- *Vet vi hva de eksakte reglene er på reguleringslager inn/ut?*
- *Prisen på både sau og lam bør opp*
- *Ser også at prisen i butikk er høy i forhold til pris til produsent*
- *Viktig at vi står sammen, unngå at vi blir satt opp mot hverandre*
- *Salget følger produksjonen, dvs. at både produksjon og salg daler*
- *Butikkene har stort sett mulighet til å få tak i produkter, så spør etter sau og lam, og til tvilende; smaken er bra*
- *Takker for initiativet til dette teams møte - stå sammen i NSG*

Kjell Åge:

- *Om reguleringslager; Hele dyr inn/ut, kan ta ut deler, men dette er dyrt*

Pål S. Kjorstad, NSG styret:

- *Reglene om reguleringslager må ses på, og det må være mulig med forandringer i slike tider vi opplever nå med store lager?*

Kjell Erik, NSG styret-leder:

- *Takker for initiativet til teams møte*
- *Representantskapet må benyttes*
- *Kåre sin kommentar om at styret må ta tak, og nok er nok!*
- *På årsmøte i 2020 kom bl.a. Marthe inn med hovedoppgave å ta seg av markedet*
- *Lite aktivitet i det siste i forbindelse med korona, styremøte nå om ei ukes tid*
- *Til hva som er sagt:*
    1. *Landbrukspolitikk og business er 2 forskjellige ting*
    2. *Representantskapet har folk i RU i Nortura, så mange er orientert og vet en god del om markedet*

3. *Grillaksjoner var positivt, men utfordringer med å få varer ut i butikk. Må også organiseres bedre*
4. *Grillaksjoner ga umiddelbart økt salg og fokus, men salget dalte etter et par dager*
5. *NSG har vært i kontakt med både slakterier og kjeder før med samme tema som nå*
6. *Smak er en utfordring. Skeptisk forbruker/kunder på dette*
7. *Lager er både reguleringslager og i tillegg lager hos Nortura og KLF bedrifter*
8. *Salg av lam er positivt, 22 % økning i forhold fjoråret t.o.m. uke 28 på salg og bestillinger. Salget går riktig vei*
9. *Sau og lam må framsnakkes, bruk sosial medier og annen påvirkning overfor venner og bekjente.*
10. *Mange butikker kvier seg for å ta inn store mengder av sau og lam for deretter å bli brennende inne på lager med mengder av kjøtt*

Lars Bjarne:

- *Mye bra og oppklarende fra Kjell Erik*
- *Det er mye på lager!*
- *Pris ut? Hverdagslam er bra produkt, men ligger ved siden av kylling, gris mm og er adskillig billigere. Lam er eksklusivt, og det er viktig å formidle*
- *Ved grillaksjoner må det til oppfølging i etterkant*

Kåre:

- *Mye bra fra Kjell Erik*
- *NSG er supergode på avl, gjeterhund mm, men marked er vi dårlig på*
- *Varer av sau og lam blir etterspurt i butikk og vi står på. NSG må ta dette videre*

Reidar:

- *Bondelaget og Bonde og Småbrukerlaget må påvirkes*
- *Forbrukeren må vinnes tilbake*

Kjell Erik, NSG styret-leder:

- *NSG jobber ut mot faglagene, men de jobber med politikk*
- *Reguleringslager har vært diskutert, men vi må finne ut om mere om dette, og dette blir en jobb for markedsgruppa*
- *Reguleringslager må ses på*

Lars Bjarne:

- *Positivt med oppnevnelse av markedsgruppa*
- *Regulering av markedet er en tøff sak, vanskelig å enes her*

Kjell Åge:

- *Lokallagene må involveres, vi må ut og synliggjøre markedet*

Lars Bjarne:

- *Teams møte er fint opplegg for representantskapet*

Ragnhild:

- *Minner om at dette er et uformelt møte og ikke et representantskapsmøte*
- *Etter styremøte til NSG 15-16. juni blir det innkalt til representantskapsmøte på teams*
- *Representantskapsmøte om høsten bør være fysisk*

Lars Bjarne:

- *Styret har oppfatte budskapet og at det må ta tak, og det må gjøres nå*

Bjørn Tore:

- *En slik type møte vi har hatt nå er bra*
- *Mye bra fra styret*

Lars Erik Wallin, Generalsekretær NSG:

- *Informerte om grillaksjon i Nord- Trøndelag som NTSG og Nortura arrangerte*
- *Lørdag 20. juni blir det digital grillaksjon i samarbeid med flere aktører og selvsagt NSG. Mer info om dette kommer*
- *Nortura har kje i butikker i NorgesGruppen*

Ragnhild takket for et godt møte og ønsket alle en fortsatt fin kveld. Møtet avslutte kl 21.15

Referent Knut Evensen

I ettertid har styret i NSG hatt styremøte og noko av det som kan seiast frå der, utan at referatet er godkjent, er at styret sette saman ei gruppe som skulle arbeida med dette temaet. Dette er Marthe Lang-Ree, Else Horge Asplin og Jan Ottar Østring. Det ser samstundes ut til at dette vert eit tema på ekstraordinært representantskapsmøte seinare i sommar, kjelde Pål Kjorstad

Vedtak i saka:

- Styret tok informasjonen til orientering og ba Knut fortsetja det gode og kreative arbeidet han gjer i saka.

Sak 45/2020: Salg av sau og lam

- Sak frå Eirik frå førre styremøte, dette heng godt saman med saka over

Grunnen til at denne undersøkelsen bør gjennomføres av NSG er konkretisert i brevet som ble referert over, der hovudpunkta var:

1. *NSG viser at de følger med og er interessert i et best mulig salg av varene våre*
2. *NSG må på kartet som en «tung» landbruksorganisasjon. Etter medlemstallet å dømme er det noen som har sagt til meg at NSG er den 3. største landbruksorganisasjonen og da må vi bruke den makta politisk. Vi må knytte kontakter mot politikken der jeg personlig mener det ikke bør åpnes for noe import annet enn avtale import før alle de «tre» (gris, storfe og lam/sau) reguleringslagrene er tomme.*
3. *Ved at vi knytter kontakt direkte med alle slakteri som er «bondenært» kan vi også kanskje knytte kontakter videre opp mot kjedene.*
4. *Nortura får ofte denne jobben, men alle sauebønder lider av et stort reguleringslager pga høy omsetningsavgift som finansierer reguleringslageret. Derfor er NSG den paraplyen som bør ha kontakt med alle slakterieorganisasjoner. NSG er de som kan*

presse på uten å ta hensyn til andre kjøttslag eller har egeninteresse av salgsproduktene.

Jeg mener dette er den perfekte jobb for vår nye kommunikasjonsrådgiver Urda Blichfeldt. Og følgende spørsmål bør stilles til alle slakteri. Dette er spørsmål som ikke har noe med økonomi å gjøre, og jeg mener de er greie å svare på.
Her er spørsmålene:

- *Har deres slakteri solgt mer sau/lam i 2019 enn 2018? Vi blir glade om dere oppgir % økning eller nedgang?*
- *Hva er grunn til at dere solgte mer eller mindre?*
- *Hvordan ser dere på markedet for sau/lam. Er det større potensial i markedet enn det vi selger i dag og hvordan kan en utnytte det?*
- *Hva kan NSG som organisasjon gjøre for at dere skal selge mer sau/lam?*
- *Godkjenner dere at vi lager en fagartikkel om svarene deres i medlemsbladet «Sau og Geit»?*

Vedtak i saka:

- Styret vedtok at tross alt som har skjedd i saka, jmf. Sak 45/2020, så må spørsmåla oversendas til alle slakteria i Norge og avsendaren må vera NSG. Fokuset må vera på å auka salet av sau og lam. Knut og resten av styret i OSG følger dette opp og støtter samstundes Marthe med informasjon og inspirasjon i arbeidet med gruppa på nasjonalt nivå.

Sak 46/2020: Oppland Radiobjøllelag

- FKT-midlar vart høgda frå kr. 400.000 til kr. 450.000. Dette var likevel ikkje nok til å følgja opp marknaden på elektronisk overvakingsutstyr blant beitebrukarar i gamle Oppland. Innkjøpet har likevel aldri vore så nær opptil ønskje frå leigetakarane.
- Det har òg i år vore utfordringar med å få tilsendt innkjøpt og tinga utstyr frå Findmy og Telespor. Sein vår førte likevel til at vi er nesten i land med utstyr, men vi manglar pr. nå reklamasjonseiningar frå både Findmy og Telespor for å dekka leigetakarane sine behov for å byte einingar som ikkje verkar.
- Prosjektet i Øyer og på Lesjaskog er i gang, men vi ventar på siste sleppen i Øyer og på at Erik Bakken kan sleppa på Lesjaskog, der vi òg manglar utstyret enda.
- Vi har til saman kjøpt inn 330 stk. Findmy, 875 stk. LTE-Telespor, 550 stk. LORA-Telespor og 100 stk. Smartbjella. Vi har elles kjørt 10 stk saltsteinavlesarar til Biocontrol i Rakkestad for service, der Jonny tok med retureiningar til Telespor nedover og LTE-einingar oppatt på same turen. Pål har vore nedover til Asker etter Telespor. Elles har Jonny og Pål vore delaktige i oppsett av basestasjonar til LORA på Lesjaskog og i Øyer, og til innkjøp og frakt av utstyret til prosjektet i Åmot.
- Økonomien i laget er streng, da strategien alltid har vore å kjøpa inn alt vi har pengar til. Det er nokre utfordringar med dårleg betalingsevne til nokre leigetakarar, og 3 er sendt til innkasso etter mishald i 2019.

Vedtak i saka:

- Styret tok informasjonen til orientering og ba om at innkrevinga av pengar frå leigetakarar laut følgjast opp gjennom innkasso ved at så få som råd er slepp unna.

Utfordringar i årets sesong kunne Jonny hjelpa til med ved at han avlasta Leif Arne og Pål med kontaktjobben mot kundar med manglande betaling.

Sak 47/2020: Rovviltsaker

- Innlandet fekk behalda 2 rovviltsoner som før etter høringa og vedtak på Stortinget, slik at sone 3, Oppland fortset som før som med eiga sone, med eigen forvaltningsplan, eige bestandsmål og eiga rovviltnemnd. Den nye rovviltnemnda i Oppland er: Aud Hove, SP, leiar, Hans Kristian Enge, AP, Kari Anne Jønnes, Høgre, Anne Marte Kolbjørnshus, AP og Johannes Christian Wahl Gran, MPG
- Ulv, vi har hatt og har utfordingar med streifulv eller rettare sagt revirhevdande ulv. Det er teke ut 3 stk. det er sett fleire og gjeve 8 fellingsløyver. Det er ingen dokumenterte skader i Oppland i følge Rovbase, men vi veit vi har antatt skader av ulv
- Jerv, der utfordringa er for mange ynglingar og dermed større bestand enn bestandsmål. OSG har saman med OSB sendt brev til rovviltnemnda i forkant av møtet 19/05. OB ville ikkje vera med på brevet, men heller ta det munnleg på nemndsmøtet i forkant. Brevet er sendt slikt:

  «Rovviltnemda i region 3 v/Aud Hove. *Kvam, 07.06.2020*

  Jervekvote for 2020/2021

  Vi har med bekymring sett på utviklinga av jerv i region 3 gjennom flere år, med for mange ynglinger etter bestandsmålet og for liten kvote etter antall jerv.

  Det er nå tellet 7 ynglinger, og dyretallet pr. yngling er 6,4. Dette tallet stemmer noenlunde med de nye tellemåter og er det offisielle brukte tallet. Antall jerv er da 44,8 jerver. Når bestandsmålet er 4 ynglinger x 6,4, altså 25,6 vil det si en kvote i utgangspunktet på 19,2 jerver. Heldigvis har dere greit å påvirke til at det ble tatt ut 1 tispe med 4 unger, samt at det ble drept 2 unger til Lordalstispa i Skjåk. Dette blir et minus på 7 jerver.

  Kvoten må da etter vårt syn bli 12 jerver og hodyrkvoten bør ikke gjelde i beiteprioriterte områder. Når vi vet at det sannsynligvis blir oppdaget flere ynglinger på barmark vil dette være et minimumstall. Ser vi på områdene i Norddalen er det viktig med rett kvote, da uttak av jerv i regi av Direktoratet ser ut til å bygge på prosenten som er uttatt av kvoten.

  Oppland Sau og Geit v/Jonny Mathisen»

- Gaupe. Her har vi hatt dokumenterte skader i Etnedal, Gran, Sør-Aurdal og Nord-Fron. Det er gjeve 1 fellingsløyve i Nord- og Sør-Fron
- Kongeørn. Her har vi hatt dokumenterte skader i Øystre Slidre, Nordre Land og Lom. I tillegg er det kvart år skader på tamrein, og Vågå Tamreinlag har fått avslag på 1 skadefellingssøknad
- Bjørn. Ingen dokumenterte skader hittil

- Laushundsaka. Det har vore ei pågåande laushundsak ved Raufoss sidan 17. mai. Det har vore prøvd det meste, frå Mattilsynet til politi, men det har ikkje lykkast å få fanga inn eller avliva hunden. Beitebrukarar på Vestre Toten har hatt store ulemper
- Freda rovviltartikkel. Det har vore påpeikt frå FMIN at rovviltartikkelen har hatt informasjon om kongeørnreir i Nord-Fron. Dette er nå fjerna.

Vedtak i saka:
- Styret tok informasjonen til orientering og ba om at Jonny saman med regionmedlemmane i rovviltutvalget held fram det gode og store arbeidet med rovvilt kontra beitedyr. Knut og Jonny fekk i oppgåve å samanfatta eit skriv om utfordringane rundt bandtvang og informera alle kommunar og alle medlemmane i OSG via mail/Facebook/heimesidene.
-

Sak 48/2020: Gjetarhundsaker
- Det vart gjeve avslag på søknad om FKT-midlar til Oppland Sau og Geit til Oppland Gjeterhundlag
- Styremøte i OGL 26/05 med følgande saker: Sendt innspel til NSG, fått på plass kjøreregler/retningsliner for NS og FM – lokale regler, dreiebok for NS, oppdatert instruktørar. Det vart diskutert og vurdert korleis «klubbkampen» skal vera i framtida, og temaet privatisering av gjetarhundarbeidet vart omtale nok ein gong.

Vedtak i saka:
- Styret tok informasjonen til orientering og ba om at alt det gode arbeidet med gjetarhundaktivitetar held fram i Oppland, og at målet må vera at all aktivitet skal gå føre seg innanfor det organiserte laget
- OGL må oppdatera heimesida og sjå til at alle som er med i organisert aktivitet er medlemmar

Sak 49/2020: Saker frå Ring 41/avlsutvalget/saueavl generelt
- Sak om NKS og framtidig satsingsområdet for NKS-avlen frå Hans P. Vaberg. Det er kome innspel om retninga NKS-avlen har teke og tek. Dette er tankar ein kan ynskja at organisasjonen diskuterar frå enkelt besetningsnivå, via lag/ringar/avslutvalg til avlsrådet. Tema som er skissert:
    - Kvar har framgangen vore, er framgangen kunstig i praksis og kva er årsaken til framgangen, stikkord: Tilvekst vår, sommar, haust. Miljø/fôring kontra avl
    - Treng vi større framgang, stikkord: Bruk av utmarksbeite, klimakalkulator
    - NSG sin strategi med 2 lam pr. søye om hausten, stikkord: kopplam, 3 lam på mange søyer i utmark
    - Morseigenskapar, stikkord: evne til å ha kontroll på lamma sine på beite
- GS er vedteke i alle ledd i organisasjonen, nå skal det vedtakast om vi skal gå vidare. Spørsmål om kostnader, og deling av avlsbesetningar i elitegruppe/interessegruppe
- Ulike scenario ikring indeksutrekningar vart diskutert. Er det for enkelt å «avle» fram gode indeksar? Kan regelverket og kanskje modellen med GS endra dette slik at dei «gode» gena vert vidareført og ikkje avlsdyr hos avlsbesetningar som tøyer indeksgaloppstrikken?
- Det er alt registrert ynskjer om kåringsdato frå enkelte, og det er bra at dette vert avklar tidleg. Retningslinene for kåringa i haust må òg vera på plass i forhold til korona

Vedtak i saka:

- Styret tok informasjonen til orientering og meinte at avlssaka rundt NKS laut takast gjennom organisasjonen i Oppland frå ringane til styret i Ring 41 og styret i OSG før ein eventuelt retta det til NSG.
- Ring 41 og OSG er einige i at GS nå må halda fram for å sjå korleis det utviklar seg
- Styret i OSG ber styret i Ring 41 følgja opp kåringssaker utover, som kalender og passe tal dommarar pr. kåring i forhold til ta stilte verar

Sak 50/2020: Geitesaker

- Gro meldte forfall og hadde ingen saker. Styret i OSG minner om NSG sin digital grillaksjon, som ikkje berre handlar om sau og lam, men òg geit og kje-kjøtt

Sak 51/2020: Organisasjonssaker/arbeidsplan 2020

Arbeidsplanen:

- Bidra til at eit medlemskap i NSG skal lønne seg både i 2020 og framover for småfehaldet i Oppland
- Bygge vidare på organisasjonen Oppland Sau og Geit
- Innspill til jordbruksforhandlingene 2020
- Delta på styremøte, årsmøter og medlemsmøter i lokallag som spør om det
- Bidra til godt samarbeid og komme med gode konstruktive innspill for småfeholdets beste til NSG, Nortura, Tine, Fylkesmannen, nabofylkeslag inkludert større samarbeid m/Hedmark Sau og Geit, Oppland Bondelag og Oppland Bonde- og Småbrukarlag
- Bidra i arbeidet for økt oppslutning om sauekontrollen
- Medlemsverving – mål mer enn 1200 medlemmer i 2020
- Oppdatering av hjemmesida, inkludert rovviltartikkelen og facebook-sida vår
- Søke FKT-midler, midler fra «Tilskudd til tiltak i beiteområder» og andre midler til drift av Oppland Radiobjøllelag
- Videreføre engasjementet i rovviltarbeidet med Rovviltutvalget som bidragsyter
- Gjennomføre styremøter etter oppsett plan med saker fra/om Ring 41, geit og OGL
- Planlegge kontaktmøter/4 regionmøter i 2020/21 og seminar/årsmøte i februar 2021
- Arbeida med utfordringer til gjerding/gjerdeplikt, spesielt mot utmark
- Arbeide med rekruttering til næringa – tiltak for unge småfebønder
- Arbeida med mere faglige småfesaker, som på avl-, beitebruk-, produksjons- og dyrehaldsrelaterte områder
- Beholde generaldebatt på neste årsmøte
- Holde minst 2 felles styremøte og samarbeide mere med Hedmark Sau og Geit
- Arrangere tur for i Oppland Sau og Geit i 2020
- ansvaret for program. Styremøte i oktober saman med Hedmark Sau og Geit

Teke opp i saka:

- Lokallag – fadderordninga. Oppdateringar frå laga:

Ola Hareland: Skjåk, Lom, Vågå, Dovre og Sel
Jonny Mathisen: Lesja, Heidal, Sør-Fron, Ringebu og Fåvang
Knut Evensen: Nord-Fron, Øyer-Tretten, Gausdal, Fåberg og Slidre
Frode Rudland: Biri, Vardal, Vestre Toten, Østre Toten og Toten III
Eirik Kolbjørnshus: Hadeland, Snertingdal, Nordre Land, Søndre Land og Etnedal
Gro Arneng: Vang, Austvang, Nord-Aurdal, Sør-Aurdal og Kolbu

- Her hadde nokre styremedlemmar, men ikkje alle hatt kontakt med laga sine. Nordalslaga hadde hatt Teamsmøte i følgje Mathias Snerle

- Medlemsverving i forhold til dato der lokallaga og fylkeslaga mistar kontingenttilgang og NSG tek alt
- Aktivitet i lokallaga og opplæring av tillitsvalgte vart diskutert der styret lurte på om vi kunne ta det i samband med regionmøter på nyåret eller eigne regionale møter
- Klippekurs, kontakt med lokallaga i Norddalen, Midtdalen Nordre Land og Hadeland. Som ein konsekvens av korona vart NM i saueklipping og ull-handtering avlyst i haust og det er førespeila eit ekstra tilskot frå NSG til klippekurs for vidarekomne
- Innspel og høyringar, Verneplan for skog 8/2020, Innlandstrategi
- Det vart diskutert møteplan, tur for styret og info til medlemmane
- Grillaksjon, avlyst, men oppdateringar frå NSG om digital grillaksjon er delt på Facebook og heimesider
-

Vedtak i saka:

- Styret tok informasjonen til orientering og vedtok følgjande:
- Kurs for tillitsvalde vert eine posten på regionmøta. Sekretær/leiar lagar ein powerpoint
- Infomøter om praktisk bruk av sauekontrollen
- Det er stor aktivitet på Facebooksida til OSG. Artiklane bør koma på heimesida, der Facebookinnlegga vert linka til heimesida.
- Felles påmelding til klyppekursa i Oppland for å fordela deltakarane etter behov
- Det skal gå ut eit sommarbrev frå OSG med info frå alle ledd i organisasjonen
- Styremedlemmar informerer lokallag sine og ber dei ta eit ekstra tak med medlemsverving innan 1. august
- Til innspel til verneplan for skog ville styret at vi skulle leggja vekt på ein sak: Verneplanen skulle vedtakast slik at beiteretten og bruk av beiteretten vert som før i områda verneplanen omhandlar

Sak 52/2020: Eventuelt:

- Ingen saker

Ringebu, 17.06.2020, Pål Kjorstad, sekretær OSG